

Sygn. akt I ACa 1016/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Daczyński
Sędziowie:	SA Jan Futro SA Mariola Głowacka /spr/
Protokolant:	st.sekr.sądowy Izabela Kyc

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2012 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. O.

przeciwko S. W. (1)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 2 sierpnia 2012 r., sygn. akt I C 348/11

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

/-/M. Głowacka /-/A. Daczyński /-/J. Futro

Sygn. akt IACa 1016/12

UZASADNIENIE

Powód J. O. pozwem skierowanym przeciwko S. W. (2) domagał się:

1) pozbawienia w całości wykonalności nieprawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. sygn. akt IC 329/09, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 4 maja 2010r.,

2) zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

Pozwany S. W. (2) w odpowiedzi na pozew z dnia 9 lipca 2012r. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2012r. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że przed Sądem Okręgowym w Zielonej Górze toczyła się sprawa pod sygn. IC 329/09 z powództwa S. W. (2) przeciwko J. O. o zapłatę kwoty 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2008r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 26 stycznia 2010r. zasądził od J. O. na rzecz S. W. (2) kwotę 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2008r. Postanowieniem z dnia 4 maja 2010r. Sąd ten nadał klauzulę wykonalności temu wyrokowi. J. O. wniósł apelację od tego wyroku, którą Sąd Okręgowy w Zielonej Górze postanowieniem z dnia 27 maja 2010r. odrzucił, jako wniesioną po upływie przepisanej terminu. Sąd Apelacyjny w Poznaniu na skutek zażalenia J. O. postanowieniem z dnia 4 maja 2011r. uchylił w/w postanowienie Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 27 maja 2010r. i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania. Następnie Sąd Okręgowy w Zielonej Górze postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2011r. przywrócił J. O. termin do wniesienia apelacji od wyroku z dnia 26 stycznia 2010r. i wstrzymał wykonanie tegoż wyroku. Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 8 grudnia 2011r. oddalił apelację J. O. złożoną od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. sygn. akt IC 329/09. W oparciu o tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. sygn. akt IC 329/09, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, prowadzona jest aktualnie egzekucja z nieruchomości powoda położonej w O. działki nr (...).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że powód działając przez profesjonalnego pełnomocnika domagał się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze sygn. akt IC 329/09, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 4 maja 2010r. zasądzonego od J. O. na rzecz S. W. (2) kwotę 80.000 zł z odsetkami na dzień 13 maja 2010r. w kwocie 22.235,62 zł oraz kosztami procesu w kwocie 7.600 zł. Powód jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia wskazał art. 840 § 1 punkt 2 k.p.c. w związku z art. 777 § 1 punkt 1 k.p.c. Sąd podzielił stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 stycznia 2004r. I CK 42/03, że podanie przez stronę przepisów prawa materialnego (zwłaszcza reprezentowaną przez fachowego pełnomocnika), mających stanowić podstawę prawną orzeczenia nie pozostaje bez znaczenia dla przebiegu i wyniku sprawy, gdyż pośrednio określa także okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 840 § 1 punkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. W świetle cyt. przepisu podstawą powództwa opozycyjnego mogą być tego rodzaju zdarzenia, które zaszły po powstaniu tytułu egzekucyjnego i spowodowały wygaśnięcie zobowiązania dłużnika lub niemożność jego egzekwowania. Zdarzenia tego rodzaju określają wyłącznie przepisy prawa materialnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009r. I CSK 282/08 niepubl.) Sąd podzielił pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 17 kwietnia 1985r. III CZP 14/85 (OSNC 1985, nr 12, poz. 192), że uchybienia formalne popełnione przez sąd w toku postępowania co do nadania klauzuli wykonalności dłużnik może zwalczać w drodze dostosowanego do tego zażalenia. Nie oznacza to, że w sytuacji, gdy stronie przysługuje zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, nie może ona skorzystać z powództwa przewidzianego w art. 840 k.p.c., jeżeli równocześnie są spełnione przesłanki wytoczenia takiego powództwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2005r. II CK 206/05 niepubl.).

Sąd pierwszej instancji wskazał, że w niniejszej sprawie powód zarzucił tylko, że wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. jest wyrokiem nieprawomocnym, stanowiącym tytuł egzekucyjny, który nie może być zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Zdaniem powoda powództwo winno zostać uwzględnione, gdyż tytuł

egzekucyjny jest nieprawomocny i nadanie klauzuli wykonalności nastąpiło w sposób sprzeczny z prawem. Sąd podkreślił, że w trakcie trwania niniejszego postępowania okoliczność ta uległa zmianie, gdyż wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. stał się wyrokiem prawomocnym, ponieważ Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 8 grudnia 2011r. oddalił apelację J. O. wniesioną od tego wyroku. W zaistniałej sytuacji Sąd zarzut powoda uznał za całkowicie bezprzedmiotowy. Sąd uznał nadto, że powód nie wykazał jakiegokolwiek innej okoliczności, która w świetle art. 840 k.p.c. dawałaby podstawę do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Powód nie uczynił tym samym wymaganiom wskazanym w art. 6 k.c., art. 232 k.p.c. w związku z art. 840 k.p.c. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji uznał, że powód nie wykazał jakoby pozwanemu nie przysługiwała wierzytelność w wysokości 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu, którą obecnie S. W. (2) egzekwuje, a co za tym idzie brak było przesłanek do uwzględnienia powództwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód J. O. domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku.

Pełnomocnik pozwanego S. W. (2) na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 grudnia 2012r. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Stosownie do art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, przy czym z mocy art. 776 zdanie drugie k.p.c. tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzone w klauzulę wykonalności. Zgodnie z art. 777 § 1 punkt 1 k.p.c. tytułami egzekucyjnymi są orzeczenia sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu jak również ugoda zawarta przed sądem. Wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. sygn. akt IC 329/09 stał się prawomocnym w dniu 8 grudnia 2011r., kiedy to Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 8 grudnia 2011r. oddalił apelację J. O. wniesioną od tego wyroku. Oznacza to, że w dacie wniesienia pozwu do sądu tj. 18 sierpnia 2011r. wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. nie był jeszcze orzeczeniem prawomocnym, w dacie wniesienia pozwu do sądu nie istniała więc przesłanka materialnoprawna powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 k.p.c. Zarzut więc powoda, że gdyby Sąd pierwszej instancji szybciej rozpoznał sprawę, to powództwo zostałoby uwzględnione, nie był trafny.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 kwietnia 1985r. III CZP 14/85 (OSNC 1985/12/192) zaprezentowane także przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 13 kwietnia 2007r. III CSK 416/06 (LEX nr 269807), że powództwo z art. 840 § 1 punkt 1 k.p.c. umożliwia dłużnikowi merytoryczną obronę przed egzekucją, uchybienia formalne popełnione przez sąd w toku postępowania co do nadania klauzuli wykonalności może zatem dłużnik zwalczać w drodze dostosowanego do tego zażalenia. Powód zarzucał, że wyrokowi Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. nadano klauzulę wykonalności, chociaż orzeczenie to nie było zaopatrzone w rygor natychmiastowej wykonalności i nie było prawomocne. W takiej sytuacji powód powinien był złożyć zażalenie na postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności w/w wyrokowi, czego nie uczynił. W dacie zaś wydania wyroku przez Sąd pierwszej instancji wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 stycznia 2010r. był już orzeczeniem prawomocnym, a co za tym idzie mógł być zaopatrzone w klauzulę wykonalności.

Wbrew zarzutowi przytoczonemu w apelacji w imieniu adwokata J. G., będącego pełnomocnikiem z urzędu ustanowionym dla powoda, na rozprawę w dniu 2 sierpnia 2012r. stawiała się adwokat M. J., o czym świadczy protokół sporządzony z przebiegu rozprawy w dniu 2 sierpnia 2012r. (vide: k. 106 akt).

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 381 k.p.c. pominął nowe fakty po raz pierwszy zgłoszone w apelacji dotyczące działki budowlanej o powierzchni 16 arów, sprawy o zniesienie współwłasności (str. 5 apelacji - k. 132 akt), gdyż powód te nowe fakty mógł powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, a w apelacji nie wykazał, że potrzeba ich powołania wynika dopiero po wydaniu wyroku tj. po 2 sierpnia 2012r.

Jak chodzi o wysokość kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu to takie postanowienie Sądu pierwszej instancji zaskarżyć może wyłącznie pełnomocnik, a nie strona, gdyż nie ma ona interesu prawnego w zaskarżeniu tego postanowienia, które nie narusza w żaden sposób jej sfery prawnej (vide: uzasadnienie do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012r. III CZP 2/12 OSNC 2012, z. 10, poz. 115, str. 36). Sąd Najwyższy w w/w uchwale z dnia 8 marca 2012r. III CZP 2/12 uznał, że przyznanie adwokatowi ustanowionemu z urzędu od Skarbu Państwa koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu obejmuje opłatę nie niższą od właściwych stawek minimalnych opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348). Przy wskazanej przez powoda wartości przedmiotu sporu wynoszącej 80.000 (vide: pismo procesowe powoda z 10 października 2011r. - k. 10 akt) stosownie do § 6 punkt 6 w związku z § 19 punkt 1 w/w rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. stawka minimalna wynosi 3.600 zł i kwotę w takiej wysokości, powiększoną o podatek VAT, adwokatowi J. G. przyznał od Skarbu Państwa Sąd pierwszej instancji w punkcie 3 wyroku.

Sąd pierwszej instancji zasadnie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. jako stronę przegrywającą spór. Pozwany reprezentowany przez pełnomocnika procesowego będącego adwokatem w dniu 9 lipca 2012r. wniósł odpowiedź na pozew (vide: k. 83), nadto pełnomocnik pozwanego stawiał się na rozprawę w dniu 2 sierpnia 2012r. Zarzut więc powoda, że pełnomocnik pozwanego nie sporządził żadnego pisma procesowego był chybiony.

Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jako znajdujące uzasadnienie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy, Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, a wnioski z nich płynące aprobuje. Biorąc powyższe pod rozwagę apelację powoda, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalono.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 w/w rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu obciążając nimi powoda.

/-/M. Głowacka /-/ A. Daczyński /-/ J. Futro